

Riktlinje för
kameraövervakning för
Köpings
kommunkoncern

© Köpings kommun

Rapporten skriven av

Lena Dahl-Nielsen, 2024-01-29

Antagen av:

Klicka och skriv nämnd, datum och §

Innehåll

Bakgrund.....	4
Vad är en plats dit allmänheten har tillträde?.....	4
Syfte och mål	5
Ansvar.....	5
Anskaffning, uppsättning, drift och underhåll av bevakningskameror.....	7
Hantering av inspelat material.....	8
Information om kamerabevakning.....	9
Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.....	10
Analys om kameraövervakning.....	10
Övervakningens genomförande	10
Begränsning av åtkomsten och andra säkerhetsåtgärder	11
Användande av tredje part för övervakning	11
Upplyningsplikt.....	12
Hantering av bildmaterial	12
Förteckning.....	12
Tillstånd.....	12

Bakgrund

Riktlinjer stödjer organisationen så att den bedriver sin verksamhet på rätt sätt och ligger till grund för hur kommunkoncernens olika verksamheter ska agera. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunstyrelsen.

Riktlinjen gäller för samtliga fastigheter som ägs och förvaltas av Köpings kommunkoncern och är upplåtta för kommunal eller annan verksamhet. Riktlinjen kan även tillämpas i de fall kameraövervakning ska användas på allmän plats på kommunal mark. Syftet med riktlinjen är att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar, såsom inbrott, skadegörelse, överfall och andra oegentligheter.

Möjligheten att bedriva kamerabevakning styrs av två lagar: Kamerabevakningslagen (SFS 2018:1200) och Dataskyddsförordningen GDPR (EU 2016/6791).

Integritetsskyddsmyndigheten, IMY tidigare Datainspektionen är ansvarig för all tillsyn av kameraövervakning och för att utfärda tillstånd till de verksamheter som är skyldiga att ha tillstånd för att få kameraövervakas. Det är bara viss kameraövervakning som kräver tillstånd från IMY men den som bevakar måste ändå följa reglerna i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen.

Kamerabevakningslagens syfte är att se till att kamerabevakning bara används när bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset.

Dataskyddsförordningen har stor påverkan på kamerabevakning, genom att de uppgifter som behandlas till stor del kommer att vara personuppgifter och anses vara integritetskänsliga. Det innebär att kraven på skydds- och säkerhetsåtgärder är höga redan i utgångsläget.

Kamerabevakningslagen skiljer mellan kamerabevakning av en plats dit allmänheten har tillträde och en plats dit allmänheten inte har tillträde.

Vad är en plats dit allmänheten har tillträde?

Med tillträde menas enligt IMY att allmänheten har tillåtelse och möjlighet att befinna sig på platsen. Om kretsen personer som får vara på en plats är begränsad talar det för att det är en plats dit allmänheten inte har tillträde. Om platsen är fysiskt avgränsad, till exempel genom låsbara dörrar eller staket, talar även det för att det är en plats dit allmänheten inte har tillträde. Även om platsen är stängd för allmänheten under den tiden som man vill bevaka, men öppen annan tid, är det en plats dit allmänheten har tillträde.

Exempel på platser dit allmänheten har tillträde är gator, torg, allmänna transportmedel, ankomst- och avgångshallar, myndighetslokaler samt väntrum och receptioner på skolor och sjukhus.

Exempel på platser dit allmänheten inte har tillträde är rena personalutrymmen, skolkorridorer och stängselförsedda områden där allmänheten inte får vistas.

Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att säkerställa en enhetlig hantering av Köpings kommuns kamerabevakning utifrån Integritetsskyddsmyndighetens, IMY krav.

Riktlinjerna åskådliggör även vad som gäller för att möjliggöra uppsättning och användande av bevakningskameror vid kommunens fastigheter, lokaler och platser, både kamerabevakning som kräver tillstånd och sådan som inte kräver tillstånd. Riktlinjerna kommer att kompletteras med en mer detaljerad rutin.

Kamerabevakning kan även användas för andra ändamål än att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar, såsom exempelvis att förebygga olyckor och utöva tillsyn över t.ex. vårdtagare. Denna riktlinje omfattar inte dessa typer av övervakning.

Målet är att utifrån ett systematiskt trygghets och brottsförebyggande arbete, där kamerabevakning utgör en del, öka tryggheten och minska risken för brott. Detta ska gälla både på platser dit allmänheten har tillträde och på platser dit allmänheten inte har tillträde.

Ansvar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunkoncernens kamerabevakning. Verksamheterna inom kommunkoncernen ska ansvara för kamerabevakning inom sina respektive verksamhetsområden. Säkerhetsavdelningen ska löpande följa arbetet med kommunens kamerabevakning och ansvara för framtagande av verksamhetsplan och budget inom ramen för kommunens löpande årshjul. Säkerhetsavdelningen ska också ansvara för den kamerabevakning som inte tillhör någon nämnd och som behövs utifrån ett kommunövergripande trygghetsskapande behov.

Nämnderna och bolagens ansvar

Verksamheter i kommunkoncernen har ansvar för att ansöka om tillstånd samt finansiera anskaffning, uppsättning, drift och underhåll av kameror inom sina

respektive verksamhetsområden. Ska samverkan ske mellan två och flera nämnder/bolag ska frågan lyftas till säkerhetsavdelningen. Säkerhetsavdelningen ska tillhandahålla en tjänst som, utifrån en kommungemensam standard, ska omfatta inköp, uppsättning, drift och underhåll för kamerabevakning. Säkerhetsavdelningen ska även ansvara för att tillhandahålla den tekniska infrastrukturen. Den infrastruktur som används för kamerabevakningen ska vara åtskild från övrig verksamhet och där det är möjligt ska nätverkstrafiken krypteras.

Verksamheter i kommunkoncernen är ansvarig för att all behandling av personuppgifter inom sitt verksamhetsområde hanteras i enlighet med Dataskyddsförordningen. Till detta kommer även kommunens ” Policy för behandling av personuppgifter”.

Säkerhetsavdelningen

Säkerhetsavdelningen ska leda, styra och samordna arbetet på uppdrag av kommunstyrelsens och ha ansvar för följande uppgifter.

- Uppdra åt VMKF att skapa en effektiv teknisk infrastruktur.
- Ansvara för upphandling av ramavtal för kameror och annan utrustning med lämplig teknisk funktion.
- Skapa en gemensam plattform för information om kamerabevakning på Koping.se
- Ansvara för att en årlig uppföljning görs till kommunstyrelsen.

Säkerhetsavdelningen ska även vara ansvarig för framtagande av lämpliga rutiner och vara referens till den analys som verksamheterna i kommunkoncernen ska göra innan beslut tas om ett kameramontage.

Samverkan med andra aktörer

Arbetet ska i de fall det är lämpligt genomföras i nära samarbete med andra berörda aktörer i samhället. Kommunen ska även samverka med Polismyndigheten och vara behjälplig med material i brottsutredande syfte. Kommunens upphandlade bevakningsbolag kan, som en del av det totala trygghetsarbetet utnyttjas som en resurs i arbetet.

Anskaffning, uppsättning, drift och underhåll av bevakningskameror

Innan kommunstyrelsen eller nämnd/bolag fattar beslut om att sätta upp en bevakningskamera ska ett antal frågor analyseras och besvaras. [Kamerabevakning för verksamheter | IMY](#). Den som ska kamerabevaka ansvarar själv för att ha gjort nödvändiga bedömningar för att säkerställa att bevakningen är laglig.

Att tänka på vid ansökan om tillstånd till kamerabevakning.

Säkerställ att du uppfyller grundläggande krav Innan du påbörjar en kamerabevakning behöver du säkerställa att du följer de grundläggande principerna, till exempel uppgifts- och lagringsminimering, vid personuppgiftsbehandling. Det behöver även finnas en rättslig grund för behandlingen för att kamerabevakningen ska vara laglig. Den vanliga rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling vid kamerabevakning för privata aktörer är intresseavvägning. För offentliga aktörer och andra som utför en uppgift av allmänt intresse är den rättsliga grunden i stället ofta uppgift av allmänt intresse

1. Syftet med kamerabevakningen

Det ska klargöras om syftet är att minska risken för brott och/eller om syftet är att allmänt skapa trygghet.

2. Behovet av kamerabevakning

För att kunna bedöma behovet av kamerabevakning ska den konkreta brottsutsattheten beskrivas, såsom vad det är för typ av brott, var de riskerar inträffa, vilka aktiviteter som pågår på området, vilka som vistas där och när på dygnet de kan inträffa.

Uppgifter i form av polisanmälningar, registreringar i kommunens incident- och skaderapporteringsystem, försäkringsärenden etc. ska i den mån uppgifterna går att få fram, användas som underlag.

3. Alternativa förebyggande åtgärder

Kamerabevakning bör endast användas som ett komplement där andra åtgärder inte anses tillräckliga.

Som exempel på andra åtgärder för att förebygga brott kan nämnas:

- Översyn kring förvaring och märkning av stöldbegärligt materiel, t.ex. inlåsning av särskilt värdefull utrustning, förstärkt skalskydd till vissa rum och utrymmen samt DNA-märkning.
- Översyn av lås- och larmsystem samt tillträdesrutiner.
- Borttagande av träd, buskar, plank som skymmer sikten och förhindrar insyn.
- Komplettering av eller bättre belysning.

- Ändring kring användningen av lokaler i fastigheter som ger fler besökare och används en större del av dygnet.
- Borttagande av brännbart material såsom närliggande förråd, containers och papperskorgar.
- Utökad väktarbevakning

4. Intresseavvägning/ proportionalitet

För att IMY ska bevilja tillstånd krävs att intresset av att kamerabevaka väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

5. Samråd med säkerhetsavdelningen

Innan en verksamhet inom kommunkoncernen tar beslut om att sätta upp en bevakningskamera, ska samråd ske med säkerhetsavdelningen.

6. Ansökan till IMY

Varje nämnd är ansvarig för att ansöka om tillstånd hos IMY.

7. Val av utrustning

I ansökan till IMY ska beskrivas vilken utrustning som ska användas, vilket område som ska bevakas, var utrustningen ska placeras, vilka tider som bevakning ska ske, om bildmaterialet ska spelas in, om bevakning ska ske i realtid och om ljud ska spelas in.

8. Beställning och driftsättning av utrustningen

Nämnd eller bolag skall beställa och driftsätta kamerabevakningsutrustningen samt säkerställa att en entreprenadbesiktning genomförs.

9. Facklig samverkan

Är platsen som ska bevakas en arbetsplats är detta en fråga som ska behandlas som central samverkan.

10. Regelbunden prövning av behov

Verksamheterna ska regelbundet pröva behovet av kamerabevakning samt kontrollera att eventuella villkor och förutsättningar som anges i tillståndet efterlevs.

Hantering av inspelat material

Den nämnd eller bolag som är personuppgiftsansvarig är ansvarig för det inspelade materialet och ska utse en eller ett par personer som ska ha behörighet att granska bilderna tillsammans med säkerhetsavdelningen.

IT-ansvarig ska ansvara för att skapa *unika inloggningsuppgifter* och begränsade behörigheter för respektive användare med hjälp av flerfaktorsinloggning.

IT-ansvarig ska också *begränsa behörigheten* för säkerhetssamordnare eller av säkerhetssamordnare utpekad person att endast se de kameror för den nämnd som denne verkar inom.

Granskning av inspelade bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Tillbudet ska vara konkret på så sätt att det ska röra sig om avgränsad plats, avgränsad tid eller person. All granskning av bilder ska dokumenteras automatiskt i systemet. IT-ansvarig ska tilldela behörighet för säkerhetsavdelningen för att kunna granska samtliga kameror och loggar för att därigenom kunna följa upp verksamheten. IT-ansvarig ska regelbundet sammanställa rapporter med information om systemets status, planerade avbrott samt brister och behov till den interna säkerhetssamordnaren på KLF, som i sin tur ska informera till kommunstyrelsens brottsförebyggande råd.

Inspelade bilder får inte sparas längre än nödvändigt för att uppnå syftet med bevakningen. Gallring av bilder och dokument från kamerabevakning skall utgå från integritetsavvägning alternativt tillstånd.

IT ansvarig ska ansvara för att inspelat material förvaras i ett låst och larmat utrymme med inpasserings- och tillträdeskontroll. Utrymmet ska inte vara skyltat eller på annat vis avslöjas för obehöriga. Platsen för inspelningsutrustningen måste vara avsedd för den aktuella utrustningen för att undvika att utrustningen t.ex. överhettas. Det bör finnas en lokal strömkälla som garanterar strömförsörjning vid strömavbrott. Inspelat material får endast lagras in i den databas och det lagringsutrymme som är avsedd för kamerabevakning.

Information om kamerabevakning

Alla som bedriver bevakning inom kommunkoncernen är skyldiga att informera allmänheten och besökare om detta.

Denna skyldighet inträder när bevakningsutrustningen sätts upp och omfattar alla typer av bevakning, d.v.s. även icke tillståndspliktig övervakning.

Information om att kamerabevakning sker ska finnas genom tydlig och anpassad skyltning. Informationen ska innehålla uppgifter om att det är kommunen som bevakar och kontaktuppgifter till kommunen och utgå ifrån GDPR samt för detta relevanta lagrum.

På kommunens webbsida ska det även framgå följande:

- Kontaktuppgifter till kommunens dataskyddsombud.
- Ändamål med kamerabevakningen.
- Rättslig grund, d.v.s. vilken lag, regel eller avtal som kommunen stödjer sig på för att få kamerabevaka.

- Hur länge kommunen kommer att lagra uppgifterna. Vilka rättigheter de registrerade har, till exempel att begära att uppgifter raderas.
- Att de registrerade kan anmäla till IMY om de tycker att kommunen bryter mot lagar, regler eller avtal.

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Kamerabevakningslagen (SFS 2018:1200) och Dataskyddsförordningen GDPR (EU 2016/679)

Analys om kameraövervakning

Den verksamhet som ser behov av kameraövervakning för att komma tillrätta med problem kring trygghet, brottsförebyggande och olycksförebyggande arbetet bör innan beslut om kameraövervakning tas analysera problembilden. Vad är det som sker, när sker det, hur ofta sker det, vilka kostnader medför det och vilken är den förväntade effekten av övervakningen. Man bör i först hand överväga andra alternativ.

Till exempel

- Borttagning av träd, buskar, staket eller plank som skymmer sikten och förhindrar insyn.
- Behov av kompletterande belysning.
- Översyn av förvaring och märkning av stöldbegärligt gods.
- Flytta eller avlägsna brännbart material t ex papperskorgar, containers upplag av papper/kartonger eller annat material som kan användas vid anläggande av brand.
- Översyn av tillträdesrutiner.
- Installation eller översyn av larm och passagesystem.
- Andra liknande åtgärder som kan motverka det oönskade beteendet.

Övervakningens genomförande

Det finns flera vägar att välja när man beslutar om kameraövervakning. Syftet med övervakningen bör avgöra vilken metod som väljs.

- Huvudman för övervakningen lagrar själv inspelat material. Tillsär att servrar för lagrat material finns på skyddad plats med tillträdesbegränsning. Inspelat material vid denna lösning kan granskas i efterhand och inspelning kan vid behov överlämnas till polis eller annan utredande instans för vidare utredning.

- Kameraövervakningen kopplas upp mot övervakningscentral som i realtid kan övervaka platsen för övervakningen. Bildmaterial lagras på en lokalt placerad server alternativt i övervakningscentralens säkra servrar och inspelat material kan tas ut av anläggningssökare eller med hjälp av tredje part. Inspelat material och utlämning sker efter begäran av huvudman. Till denna typ av bevakning kan högtalarsystem kopplas för att avbryta en påbörjad eller pågående brottslig aktivitet. Väktare och polis kan direkt, vid pågående händelseförlopp, skickas till platsen av övervakningscentralen. Visuellt rondering kan efter huvudmans önskemål ske med hjälp av kamera.
- Trygghetskameror utan identifiering kopplad till kameracentral. Kameraövervakningen kopplas upp mot övervakningscentral som i realtid kan övervaka platsen för övervakningen. Trygghetskameror eller även omnämnda som värmekameror där identifiering ej sker vilket betyder att anläggningen inte faller in under kamerabevakningslagen.

I detta fall måste hänsyn tas till följande parametrar.

Med personbevakning avses således att personer kan identifieras genom bevakningen. Det krävs att sådana kännetecken kan iakttas som gör att man utan större osäkerhet kan skilja de personer som iakttas från andra personer. Så är fallet om hela personen eller personens ansikte syns tydligt. Även sådant som utmärkande klädsel, speciella kroppsrörelser eller särskild kroppsbyggnad kan möjliggöra identifiering.

Övervakning får normalt endast ske då verksamheten är stängd dvs efter skoltid vad avser skolor och efter normalarbetstidens slut på kontor. Undantag från detta förbud kan dock göras vid upprepad omfattande skadegörelse eller vid frekvent hot eller våld. Vid bevakning av skolgårdar skall bevaknings-området vara väl definierat. Övervakningen får inte täcka område utanför skolgården.

Begränsning av åtkomsten och andra säkerhetsåtgärder

Tillgång till bildmaterial får inte ges till fler personer än vad som är nödvändigt för att övervakningen ska kunna bedrivas. Det innebär att huvudman ska begränsa antalet personer som tilldelas arbetsuppgifter som avser kameraövervakningen. Även i övrigt ska huvudman vidta åtgärder för att skydda bildmaterial från kameraövervakningen. Sparat bildmaterialet lokalt ska dessa utrymmen vara låsta.

Användande av tredje part för övervakning

Huvudman kan anlita tredje part (en larmcentral/bevakningscentral eller liknande) som har hand om kameraövervakningen för verksamhetens räkning. Då ingår det i huvudmans skyldigheter att ge instruktioner till det företag som anlitas och även

ombesörja att det finns ett skriftligt avtal om kameraövervakningen. I avtalet ska det särskilt föreskrivas att den som har hand om övervakningen får utföra övervakningen bara i enlighet med överenskomna och dokumenterade instruktioner.

Upplysningsplikt

Den som kan komma att övervakas med kamera skall genom tydlig skyltning eller på annat verksamt sätt upplysas om detta. Detta gäller all form av kameraövervakning och gäller fr o m det tillfälle då utrustningen sätts upp. Vid övervakning av skollokaler ska även personal och elever informeras muntligen eller skriftligen liksom personal som arbetar i andra övervakade lokaler. Kontrollera också behovet av medbestämmandeförhandlingar.

Hantering av bildmaterial

Granskning av inspelat material sker då behov finns för att utreda eventuell olycka eller en händelse som leder till en polisanmälan, exempelvis gällande brand, inbrott, övergrepp och skadegörelse. Bildmaterial från kameraövervakning får bevaras under högst 30 dagar om inte IMY föreskriver annat då det gäller de kameror som kräver tillstånd. Föreskriven längsta bevarandetid gäller inte om materialet har betydelse vid utredning av brottslig verksamhet. Behörigheten att granska inspelat material ges av huvudman, eller av huvudman utsedd person eller personer. Beslut om behörighetstilldelning ska dokumenteras Vid sidan av polismyndigheten har utsedd person med ansvar för driften, säkerhetschefen samt säkerhetssamordnaren tillgång till bevarat material. För utlämning av bildmaterial till polisen skall detta föregås av en skriftlig begäran och överlämnas på säker media. Inspelade bilder omfattas av sekretess och får inte spridas i organisationen.

Förteckning

Driftansvarige ansvarar för att upprätta förteckning över installerad kameraövervakning. Förteckningen skall omfatta samtliga övervakningsutrustningar. Av förteckningen skall framgå vad som övervakas, vilken utrustning som används om övervakningen är tillståndspliktig eller ej, och vem som är ansvarig person för övervakningen

Tillstånd

Grundregeln är att all kameraövervakning av en plats dit allmänheten har tillträde kräver tillstånd. Det är IMY som är tillståndsgivande myndighet. IMY beviljar tillstånd för kameraövervakning om intresset av övervakningen väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad.